

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/129/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121010725
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2121010725.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Pavla Macháča a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Dušana Szabó, v trestnej veci odsúdeného Z. T., nar. XX. A. XXXX v C., trvale bytom K., J. A. XXXX/X, t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 16. júna 2021, č. k.: 3PP/4/2021-65, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 11. novembra 2021 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného Z. T. zamietla.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1 písm. b) a ods. 2 Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 22. januára 2020, sp. zn. 4T/131/2019.

2. Okresný súd k formálnej podmienke, t. j. k vykonaniu potrebnej časti z uloženého trestu odňatia slobody uviedol, že odsúdený túto podmienku splnil.

3. K prvej materiálnej podmienke, t. j. že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie okresný súd uviedol, že aj túto podmienku odsúdený splnil, pričom okresný súd poukázal na hodnotenie riaditeľa ústavu.

4. K druhej materiálnej podmienke, t. j. že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život okresný súd uviedol, že túto podmienku nepovažuje za splnenú, pričom poukázal na obsah registra trestov odsúdeného, kde má odsúdený evidovaných 6 záznamov, z toho tri odsúdenia pre drogovú trestnú činnosť, ako aj na závery resocializačnej prognózy, ktorá sa podľa hodnotenia rizika sociálneho zlyhania javí ako menej priaznivá pre opakované páchanie trestnej činnosti. Okresný súd uviedol, že odsúdený je špeciálny recidivista, pričom riziko sociálneho zlyhania u odsúdeného okresný súd vyhodnotil ako veľmi vysoké. Okresný súd má za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmienkovým prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

5. Proti uzneseniu okresného súdu odsúdený priamo na verejnom zasadnutí zahlásil sťažnosť, ktorú dodatočne písomne odôvodnil jeho obhajca. V odôvodnení sťažnosti odsúdený namieta, že okresný súd sa vôbec nezaoberal dôkazmi a skutočnosťami, ktoré preukazujú, že vyjadril snahu sa polepšiť, má kritický postoj k svojej trestnej činnosti a má záujem viesť riadny život a ani vyjadrením zástupcu ústavu, ktorý na verejnom zasadnutí uviedol, že nemá pochybnosti o polepšení odsúdeného a že podľa jeho názoru odsúdený spĺňa všetky podmienky na jeho podmienkové prepustenie. Odsúdený ďalej uvádza, že samotný počet jeho odsúdení z minulosti nemôže byť dôvodom na to, že sa tentokrát nepolepší. Podľa odsúdeného je polepšenie vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa

navonok prejavuje len v jeho správaní, pričom pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení je potrebné, aby súd zisťoval všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, najmä jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenskému poriadku a spoločenským záujmom, prostrediu, v ktorom žil, celý jeho doterajší život a jeho trestnú činnosť. Len za tohto predpokladu potom možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody dosiahol taký stupeň nápravy, že sa zbavil práve tých charakterových čŕt a zlých návykov, ktoré ho viedli k spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré, okrem ostatných príčin, aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin. Pozitívna prognóza budúceho správania páchatela musí vyplývať zo zhodnotenia páchatelovho polepšenia a dôležité je aj zistenie, v akom prostredí bude páchatel po prepustení pracovať a žiť. Odsúdený ďalej uviedol, že význam bude mať aj prípadné zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie páchatela z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery páchatela, aké podmienky má vytvorené na prechod do normálneho života a slobode. Samotná skutočnosť, že páchatel bol už viackrát odsúdený s podmiennečným odkladom nemôže byť dôvodom na zamietnutie žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože by išlo len o mechanické stupňovanie následkov pochybenia páchatela, kedy sa po odpykaní týchto trestov vychádzalo pri neskorších úvahách o možnosti jeho nápravy len z jednoduchého zistenia, že mu bolo uložených viacero trestov, bez zreteľa na uvedené okolnosti.

6. Odsúdený ďalej uviedol, že prognózu jeho polepšenia môže oveľa kvalifikovanejšie posúdiť zástupca ústavu na základe každodenných kontaktov s odsúdeným a jeho správaním, ako niekto „od stola“. Odsúdený tiež poukázal na skutočnosť, že v spise sa nachádzajú dôkazy o tom, že má zabezpečenú prácu, bývanie a zdravotnú starostlivosť v kruhu svojej rodiny a okresnému súdu vytkol, že tento sa nezaoberal ani možnosťou nariadenia kontroly odsúdeného technickými prostriedkami či dohľadom probačného a mediačného úradníka. Odsúdený dáva sľub, že bude viesť usporiadaný spôsob života, nakoľko samotné odsúdenie mu dalo dostatočnú nápravu a uvedomenie nad vlastným správaním. Odsúdený zdôraznil, že má kritický postoj k svojej trestnej činnosti a sľubuje, že nebude páchať trestnú činnosť. Odsúdený preto navrhuje, aby krajský súd jeho sťažnosti vyhovel a napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie, resp. aby o jeho žiadosti sám rozhodol a z výkonu trestu odňatia ho podmiennečne prepustil.

7. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku Pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán
a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

8. Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku Nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak
a) nie je prípustná,
b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
c) nie je dôvodná.

9. Krajský súd na základe riadne a včas podanej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

10. Preskúmaním spisového materiálu krajský súd v zhode s okresným súdom zistil, že odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 22. januára 2020, sp. zn. 4T/131/2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22. januára 2020. So započítaním väzby odsúdený trest vykonáva od 15. apríla 2019 a predpoklad jeho vykonania podľa skráteného výpisu odsúdeného je dňa 15. apríla 2022. Odsúdený bol predmetným rozsudkom uznaný vinným zo spáchania zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), písm. c), písm. d) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, pričom skutok mal páchať od presne nezisteného času v roku 2019.

11. Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky a prvej materiálnej podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody krajský súd dospel k záveru, že zistenia okresného súdu sú správne, v napadnutom uznesení riadne odôvodnené, a preto na ne bez potreby ich opakovania len poukazuje. Na tomto mieste krajský súd len poznamenáva, že z hodnotenia odsúdeného ústavom zo

dňa 20. apríla 2021 vyplýva, že odsúdený bol počas celého doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody disciplinárne odmenený len trikrát a nie jedenásťkrát, ako to v odôvodnení sťažnosti odsúdeného uvádza jeho obhajca, čo ale na správnosť záveru okresného súdu o splnení prvej materiálnej podmienky vplyv nemá.

12. Pokiaľ ide druhú materiálnu podmienku, túto okresný súd vyhodnotil ako nespĺnenú a náležite odôvodnil, ako k tomuto záveru dospel, pričom krajský súd sa so závermi okresného súdu stotožňuje a dopĺňa, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Výkon uloženého trestu má na odsúdeného vplyvať tak, aby došlo k jeho polepšeniu bez ohľadu na to, či bude alebo nebude podmiennečne prepustený.

13. Podstatou úvah súdu pri rozhodovaní o návrhu na podmiennečné prepustenie odsúdeného je v konečnom dôsledku ustálenie dôvodnosti predpokladu, že v odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné zaradiť aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

14. Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení. Túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je odsúdený vo výkone trestu s jediným cieľom dospieť k záveru, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že odsúdený v prípade podmiennečného prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

15. Pokiaľ odsúdený argumentuje tým, že prognózu jeho polepšenia môže oveľa kvalifikovanejšie posúdiť zástupca ústavu na základe každodenných kontaktov s odsúdeným a jeho správaním, ako niekto „od stola“ krajský súd poznamenáva, že prvou materiálnou podmienkou podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je „prognóza polepšenia“, ale skutočnosť, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie. Pokiaľ ide o plnenie povinností a správanie sa odsúdeného vo výkone trestu, tu je súd odkázaný na hodnotenie odsúdeného, ktoré vypracováva ústav. Súd teda neskúma, akú prognózu má polepšenie odsúdeného, ale či k nemu reálne došlo. V tomto smere okresný súd dospel k správne záveru, čo krajský súd konštatoval v bode 10.

16. Pokiaľ však ide o dôvodnosť očakávania riadneho vedenia života po podmiennečnom prepustení, teda preukázanie splnenia druhej materiálnej podmienky, túto vyhodnocuje súd a nie zástupca ústavu, pričom krajský súd na tomto mieste zdôrazňuje, že hodnotenie ústavu nie je pre súd absolútne záväzná v tých jeho zložkách, ktoré dokáže posúdiť aj sám bez toho, aby priamo sledoval správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, preto má záver hodnotenia odsúdeného /vo všeobecnosti/ pre súd len odporúčajúci charakter, čo je práve prípad posúdenia splnenia druhej materiálnej podmienky.

17. Odsúdený bol doposiaľ celkom šesťkrát súdne trestaný, a to počnúc rokom 2009. Odsúdený bol dvakrát súdne trestaný aj za drogovú trestnú činnosť, konkrétne pre prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 resp. ods. 2 Trestného zákona a v poslednom prípade pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), písm. c), písm. d) Trestného zákona. Zároveň je potrebné poukázať na fakt, že odsúdený závažnú drogovú trestnú činnosť spáchal v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia rozhodnutím súdu Landesgericht Korneuburg z 3. mája 2018, sp. zn. 501 HV 147/2017h, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 8. mája 2018, ktorým bol odsúdenému uložený pre trestný čin krádeže trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) mesiacov s podmiennečným odkladom jeho výkonu a určením skúšobnej doby 3 (tri) roky, z čoho možno tiež vyvodiť celkový postoj k spoločenskému poriadku a spoločenským záujmom, ako to odsúdený žiada v odôvodnení jeho sťažnosti.

18. Odsúdenému boli v minulosti boli ukladané podmienené tresty odňatia slobody, kedy súdy zjavne vychádzali z toho, že zabrániť páchatelovi v ďalšom páchaní trestnej činnosti možno nielen priamo, teda tým, že mu fyzicky znemožníme dopustiť sa určitého konania, a to uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody, ale aj nepriamo, už samotnou existenciou podmieneného trestu a obavou z jeho premenenia a nariadenia jeho výkonu, pričom ide o tzv. psychické zábrany a pôsobenie. Práve toto nepriame pôsobenie má v mnohých prípadoch výrazne hlbší a trvalejší prevýchovný charakter a účel trestu naplní skôr, než samotný nepodmienečný trest odňatia slobody.

19. Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona Trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Aký mali na osobu odsúdeného podmienené tresty odňatia slobody vplyv možno vidieť práve z odpisu registra trestov odsúdeného.

20. Odsúdený v sťažnosti uviedol, že samotná skutočnosť, že páchatel bol už viackrát odsúdený s podmieneným odkladom nemôže byť dôvodom na zamietnutie žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. K uvedenému krajský súd uvádza, že nie okresný súd, ale sám odsúdený bol strojom svojho života, nie okresný súd, ale odsúdený páchal trestnú činnosť. Pokiaľ teda okresný súd po vykonaní verejného zasadnutia dospel k záveru, že v prípade odsúdeného nie je možné jeho návrhu vyhovieť, vychádzal tak zo skutočností, ktoré mohol ovplyvniť výlučne sám odsúdený. Krajský súd na tomto mieste uvádza, že samotná skutočnosť, že odsúdenému boli doposiaľ ukladané tresty odňatia slobody s podmieneným odkladom ich výkonu /resp. alternatívne tresty/ automaticky neznemá, že návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie bude, či dokonca musí byť vyhovené. Práve v prípadoch, akým je prípad aj odsúdeného, súdy musia náležite vyhodnotiť splnenie všetkých podmienok, ktoré je povinný splniť každý odsúdený, pokiaľ jeho návrhu na podmienené prepustenie má byť vyhovené. Pokiaľ opakované odsúdenia s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody v konkrétnom prípade k náprave odsúdeného nevedli, pretože tento trestnú činnosť pácha opakovane, potom v konkrétnom prípade súd môže dospieť aj k takému záveru, že odsúdený nedáva záruku riadneho vedenia života po jeho podmienenom prepustení, a teda nesplňa druhú materiálnu podmienku, a to aj napriek tomu, že je vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát.

21. Okresný súd podľa názoru krajského súdu správne ustálil, že v prípade odsúdeného je prognóza riadneho vedenia života po podmienenom prepustení značne neistá a doterajší život odsúdeného skôr nasvedčuje tomu, že ani predchádzajúce tresty na neho nemali očakávaný účinok v tom zmysle, aby viac trestnú činnosť nepáchal. Okresný súd preto správne nemohol dospieť k záveru, že odsúdený splnil aj druhú materiálnu podmienku na jeho podmienené prepustenie.

22. Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.